

Wubbo Ockels Nova Zembla Prijs

Terschelling, 28 september 2019

Hadden de mannen van Willem Barentsz de poolwinter op Nova Zembla overleefd als de lasten ongelijk verdeeld waren? Als enkelen meer kou hadden moeten lijden of minder te zeggen hadden gehad dan anderen? Ik denk dat u net als ik zegt: nee, overleven doe je samen.

“Duurzaam is veel leuker!” riep Wubbo vaak. Allicht, maar waarom blijft het dan zo kleinschalig? Helaas blijken de scheidslijnen die we in onze samenleving hebben laten ontstaan haast onneembare barrières. Duurzaamheidsonderhandelingen, van lokaal tot mondiaal niveau, lopen erin vast. Met blinkende Tesla’s en visvrije tonijnsalades is morgen voor sommigen misschien allang begonnen, maar kunnen we een individuele levensstijl duurzaam noemen als die voor velen nooit bereikbaar zal zijn? De winnaar van de Nova Zembla Prijs 2019 durft die kritische vraag te stellen. Sterker nog, het is wat hem drijft. Hij ziet het gewoon om zich heen: als een kind met Antilliaanse achtergrond uit Amsterdam Zuidoost toevallig de Trouw Duurzame 100 onder ogen krijgt – of, zeg, op Springtij belandt – concludeert het: duurzaamheid is blijikbaar niet voor mij. Als ecooloog ziet hij de ironie: zij die praten over klimaat en biodiversiteit vormen een monocultuur. Hij kan er niet om lachen; hij maakt er liever werk van. “Als we de hele samenleving willen vergroenen, moeten we ook iedereen bij het debat betrekken: wit en zwart, jong en oud, vrouw en man, fietsenmaker en filosoof,” schrijft hij. Voor hem lijkt elk onderscheid kunstmatig. Hij schreef zijn ecologiescriptie over geschiedenis en cultuur. “We zijn allemaal aan elkaar verbonden,” zei Wubbo ook – al was het maar door onze CO₂-emissies. Je zag het gisteren, toen de foto’s van klimaatdemonstraties binnenstroomden uit landen als Afghanistan, Bangladesh en Ghana.

“Duurzaamheid voor iedereen,” luidt zijn *headline*. Dus laat hij zijn pedagogisch inborst spreken. Hij startte Fawaka Nederland, een platform waar elke jongere een inspirerend voorbeeld kan vinden, een duurzame broer of zus. Hij breidde het uit met de Fawaka Ondernemersschool. Daarmee wil hij alle kinderen in Nederland kennis laten maken met duurzaam ondernemen. Hij geeft prioriteit aan kinderen met minder bevoorrechte sociaaleconomische posities. Al 700 kinderen hebben onder professionele begeleiding hun eigen duurzame chocoladeketen opgezet, een *upcycle* bedrijf opgericht, of in een van de vele andere programma’s hun ondernemerslust voor een beter wereld leren ontplooien.

Er is ook al een programma in Indonesië gedraaid.

En sinds vorig jaar is er Stichting Fawaka Onderwijs, om het innovatieve, duurzame en inclusieve onderwijs ook naar de meest achtergestelde groepen te brengen. Zijn mes snijdt aan drie kanten: duurzaamheid via

inclusiviteit via ondernemerschap en ondernemerschap via inclusiviteit via duurzaamheid. Drie essentiële, niet-uitwisselbare criteria voor duurzaam succes, voor schaal.

“Vooral de jeugd moet aangesproken worden. Zij zijn de toekomst: ze willen genieten van de natuur, en van de aarde. Hun idolen kunnen een voorbeeld zijn.” Het zijn woorden van Wubbo maar ze hadden evengoed van hem kunnen zijn. Omdat hij het niet bij zijn kritiek op de groene elite heeft gelaten maar hard aan het werk is gegaan is hij zelf zo’n rolmodel geworden dat kinderen, ongeacht hun achtergrond, doet geloven: ja, die nieuwe morgen is er ook voor mij.

Dames en heren, de Wubbo Ockels Nova Zemblaprijs 2019 is voor

Thiëmo Heilbron!